

ทายาทช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2566

ประเภทเครื่องทอ ผ้าทอไทลื้อ

The Craftmanship Descendants in 2023

Categorized in Weaving: Thai Lue Cloth

นางสาวอัญชลี ธีระโคตร

จังหวัดเชียงราย

Ms. Anchalee Theerakhot

Chiang Rai Province

นางสาวอัญชลี ธีระโคตร

ทายาทช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2566

ประเภทเครื่องทอ ผ้าทอไทลื้อ

Ms. Anchalee Theerakhot
The Craftmanship Descendants in 2023
Categorized in Weaving: Thai Lue Cloth

เริ่มต้นการทอผ้าไทลื้อ เป็นความภาคภูมิใจ เพราะเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่สั่งสมสืบทอดต่อกันมา ตั้งแต่บรรพบุรุษ โดยได้เรียนรู้จาก คุณแม่ ครูดอกแก้ว ธีระโคตร ครูช่างศิลปหัตถกรรม” ประจำปี 2557 โดยงานของแม่ครูดอกแก้ว จะเป็นรูปแบบ และกรรมวิธี ไทลื้อแบบดั้งเดิม ส่วนที่นำมาต่อยอดจากคุณแม่ จะมีการปรับสี ปรับลวดลายให้ดูทันสมัยขึ้น มีการทอผ้าพื้น เพื่อนำไปประยุกต์ตัดเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อให้มีความหลากหลายมากขึ้น แต่ก็ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของไทลื้ออยู่

Initiating the weaving of Thai Lue fabric is a source of pride, as it is a cultural heritage that has been passed down through generations since ancient times. Miss Anchalee Theerakhot learned this art from her mother, Mrs. Dokkaew Theerakhot, a master artisan in 2014. The traditional methods taught by Mrs. Dokkaew have been continued, while certain aspects have been updated to make the fabrics more contemporary. New colors and patterns have been introduced, and plain fabrics have been woven to be transformed into ready-to-wear clothing, thus enhancing the diversity without losing the essence of Thai Lue fabric.

การอนุรักษ์ และ สืบสานภูมิปัญญา

“การทอผ้า” ชาวไทลื้อจะมีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่น นิยมทอด้วยฝ้าย มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่มีลวดลายและใช้เทคนิคการทอตามที่สืบทอด ผ้าชิ้นไทลื้อจะมีลวดลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือจะมีลวดลายขนาดกว้างอยู่ในส่วนช่วงกลางของผืนผ้า ผ้าชิ้นไทลื้อของกลุ่มไทลื้อบ้านศรีดอนไชย นิยมใช้เทคนิคเกาะหรือลั้งเป็นลวดลายเรขาคณิต (หรือที่ป็นที่รู้จักกันว่าลายน้ำไหล) มีลวดลายขนาดกว้างอยู่ตรงกลางตัว ชิ้นลวดลายของผ้าชิ้นไทลื้อ นิยมเป็นรูปสัตว์ในวรรณคดีที่สืบเนื่องมาจากจินตนาการและคติความเชื่อดั้งเดิม ลายพรรณพฤกษา และลายเรขาคณิตเป็นหลัก ผ้าทอแต่ละผืนจะมีลวดลายที่แทบจะไม่เหมือนกันเลย นับเป็นความสามารถเชิงฝีมือและการสร้างสรรค์ของผู้ทอแต่ละคน เป็นการสร้างเอกลักษณ์ที่มีความโดดเด่น เกิดเป็นลวดลายและสีสันที่งดงามแปลกตา เป็นอัตลักษณ์อันโดดเด่นเฉพาะของกลุ่มชนไทลื้อ

Preserving and Inheriting Wisdom

The unique patterns of the Thai Lue fabric stand out, which is typically woven using silk thread. This fabric bears distinctive patterns that have been passed down through the generations. The Thai Lue silk fabric from Mrs. Dokkaew has been woven using traditional methods and patterns. Furthermore, the fabric that Miss Anchalee has inherited is enhanced with modern color palettes and patterns. The woven Thai Lue fabric features wide patterns at the center, while Thai Lue fabric woven by the villagers of Ban Sri Donchai incorporate the “koh” technique creating geometric patterns known as “Lai Nam Lhai.”

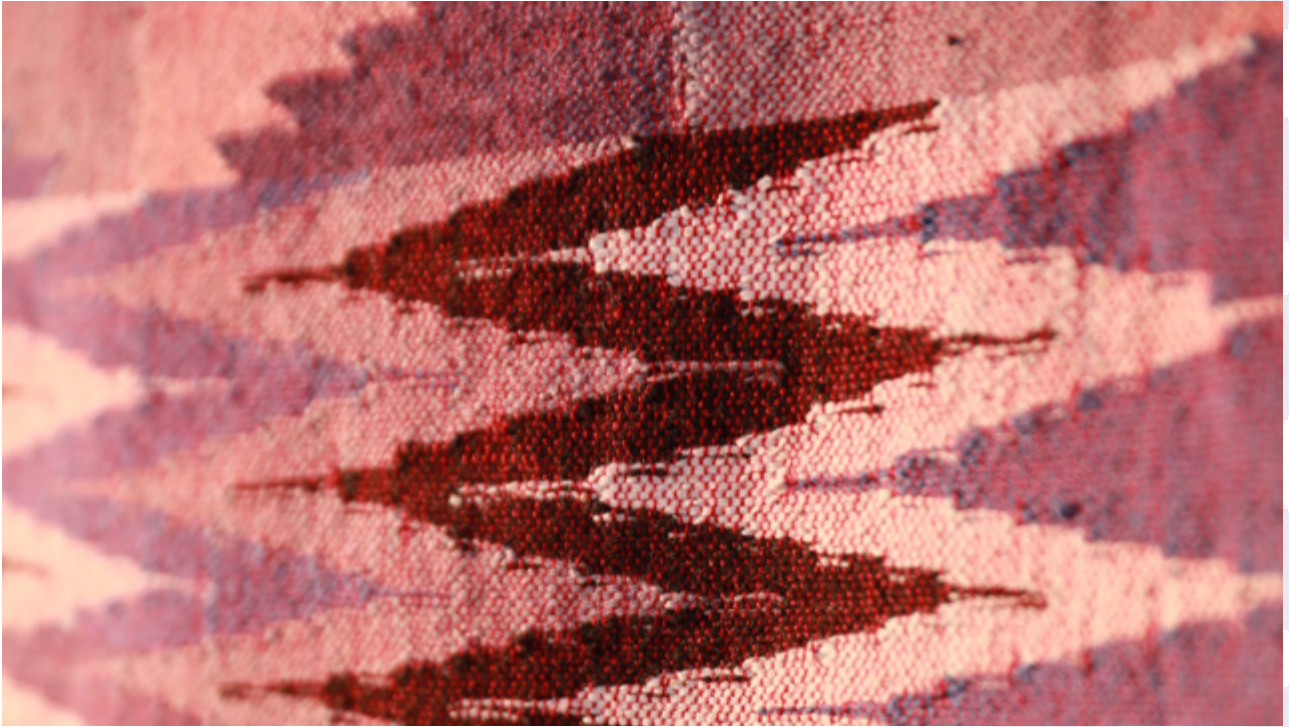
ภูมิปัญญาที่สะท้อนทักษะฝีมือเชิงช่าง

ภูมิปัญญาดั้งเดิมของชาวไทลื้อ ศรีดอนชัย จะเห็นเด่นชัดคือการใช้สีที่ตัดกัน ตรงข้ามกัน เช่น สีเหลือง เขียว ส้ม แดง ชมพู ฟ้า ลวดลายจากจินตนาการ หรือนำมาจากวิถีชีวิตประจำวัน เช่น ดอกไม้ เถาวัลย์ สัตว์ต่าง ๆ เน้นความละเอียดของลวดลาย

Wisdom reflecting craftsmanship skills

Traditional Thai Lue fabric from Ban Sri Donchai is notable for its contrasting colors, such as yellow, green, orange, red, pink, and blue, that create patterns inspired by the imagination or daily life. Patterns include flowers, sheaves of rice, and various animals.

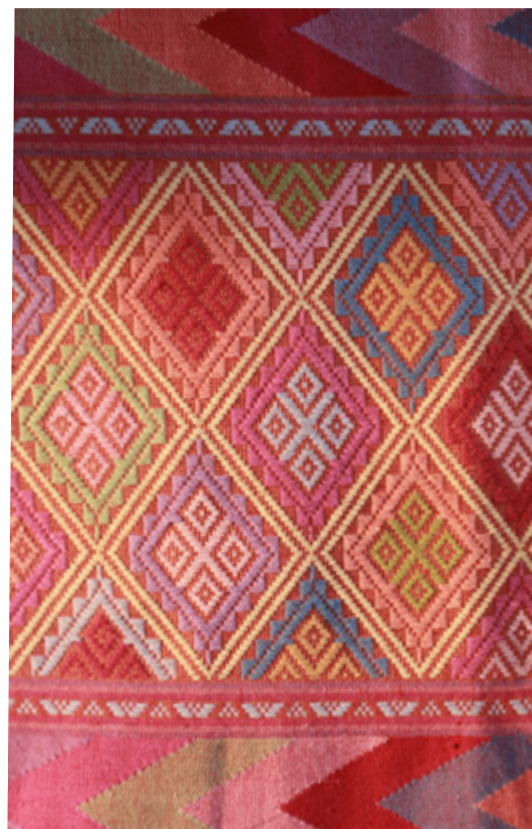

ลวดลายดั้งเดิมเป็นลวดลายง่าย ๆ แต่มีความละเอียด เช่น ลายเกาะป่าด เกาะยอด เกาะบ้าง เกาะนิ้วมือ แต่ยังคงใช้เทคนิคเกาะลวง ซึ่งเป็นเทคนิคดั้งเดิมของไทย และอาจมีเทคนิคการจกเข้ามาผสมบ้าง ซึ่งเทคนิคเกาะลวงเป็นการใช้สี ที่ทำให้เกิดลวดลายในเส้นยืน

The intricate patterns emphasize the beauty of the woven fabric. The original patterns are simple yet detailed, including designs like “Koh Pard,” “Koh Yot,” “Koh Bang,” and “Koh Nio Mue.” The “Koh” technique is still prevalent complemented by additional techniques that enhance the design. This meticulous process creates beautiful enduring patterns.

ลายที่ได้จะเรียบเนียน ไม่เป็นขุย ไม่เป็นขน ใสได้นาน ส่วนขั้นตอนการย้อมสีในแบบ ภูมิปัญญา ดั้งเดิม คือ การนำไปแช่ในน้ำต้วเหลือง ที่โขลกคั้น เอาแต่น้ำ นำไปแช่เพื่อให้สีอ่อน ติดทนนาน สีไม่ซีดไว ปัจจุบันมีการลดทอนขั้นตอนไป

In the original dyeing process, the fabric was immersed in Soybean water, strained, and then soaked again to achieve the desired color and durability. These steps have been simplified over time.

เอกลักษณ์ผลงานที่โดดเด่น

ลายจากและเกาะลัว่งเป็นลายโบราณดั้งเดิม

Outstanding work identity

The Chok and Koh Luang patterns are the original ancient designs.

ลายจก ลายดอกแก้ว ผสมลายท้างปลา
The Chok pattern and glass flower pattern
are mixed with the herringbone

เกาะลัว่ง ลายเกาะเครือหลวงซ้อน

Koh Luang, and Koh Khrua Luang Son patterns.

ตัวอย่างผลงานที่ยากและมีความภาคภูมิใจ

รางวัล รองชนะเลิศ อันดับ 1 การประกวดผ้าทอลวดลายพื้นถิ่น อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เกียรติบัตร จากสำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดเชียงราย เป็นผู้สนับสนุน และสืบสานองค์ความรู้วัฒนธรรม

Challenging and proud work

1st Runner-up award in the local pattern weaving contest, Chiang Khong District, Chiang Rai Province. Certificate from the Cultural Office of Chiang Rai Province as a sponsor for carrying on cultural knowledge.

การพัฒนาสร้างสรรค์ปรับประยุกต์ หรือต่อยอดผลงาน

ผ้าทอของชาวไทยลื้ออาจมีการเปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบดั้งเดิมอยู่บ้างในบางพื้นที่ มีการพัฒนาประยุกต์รูปแบบลวดลาย สีสันทันให้มีความหลากหลายตามความต้องการ และค่านิยมของผู้ซื้อมากขึ้น แต่ผ้าทอของชาวไทยลื้อ ยังคงมีเอกลักษณ์ที่แสดงถึงลวดลายและสีสันงดงาม ยังเป็นที่นิยมชื่นชอบอยู่ ในปัจจุบันมีการนำลวดลายสมัยใหม่ ร่วมกับงานไทลื้อดั้งเดิม

เช่นรูปแบบเดิมจะใช้ทรงเรขาคณิต จะนำมาต่อยอดโดยเพิ่มให้เป็นรูปทรงแนวโค้งผสมกับทรงเรขาคณิตและรูปแบบก็จะนำศิลปะแบบรูปวาดเข้ามาเพิ่มในการทอ เช่น ทรงกลม ทรงโค้ง รูปปลา รูปแมว นำมาทอบนผืนผ้าให้เกิดลวดลายใหม่ จากเดิมเป็นการใช้สีเคมีปัจจุบันได้มีการใช้การย้อมสีธรรมชาติเช่นจากเปลือกไม้ ใ้โทนสี ให้มีสีที่อ่อนลง เช่น โทนสีพาสเทลทำให้มีความแปลกตาดูร่วมสมัย และสามารถนำมาสวมใส่ได้ในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น

Creative development, adaptation, or Work Expanding

Traditional Thai Lue woven fabric might undergo changes from its original form in certain areas. There is ongoing development to adapt patterns and colors, thus creating more diversity according to the needs and preferences of the buyers. However, Thai Lue woven fabric still retains its distinctive features by showcasing the intricate patterns and captivating colors, and still remains popular. In the present day, modern patterns are combined with traditional Thai Lue weaving techniques.

For instance, the original geometric shapes have been extended to incorporate curvilinear designs mixed with geometric forms. Artistic elements like drawn patterns are woven into the fabric, such as circular shapes, curves, fish motifs, or cat designs. These are woven onto the fabric to create new patterns. While chemical dyes were previously used, today natural dyeing methods have been introduced deriving colors from sources like plants and resulting in softer tones like pastel shades. This adds an intriguing, contemporary look and makes the fabric more wearable in daily life.

ทำงานด้วยใจรัก และจะทำต่อไปเรื่อย ๆ เพื่อให้ลูกหลานได้เรียนรู้การทอผ้าแบบ
ไทลื้อ สืบไปชั่วลูกชั่วหลาน

This work is carried out with love and will continue on, so that future generations can learn
the art of weaving traditional Thai Lue fabric by passing it down to their descendants.

ช่องทางการติดต่อ

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวอัญชลี ธีระโคตร

จังหวัด : เชียงราย

เบอร์ติดต่อ : 086-1955331

Line : 0861855331

Fb : แม่ครูดอกแก้ว ด้าทอไตลื้อ

Contact Information

Name: Miss Anchalee Theerakhot

Province: Chiang Rai

Contact Number: 086-1955331

Line : 0861855331

Fb : แม่ครูดอกแก้ว ด้าทอไตลื้อ